

9788495460943 >

Ricardo Carvalho Calero e Alberto Toval

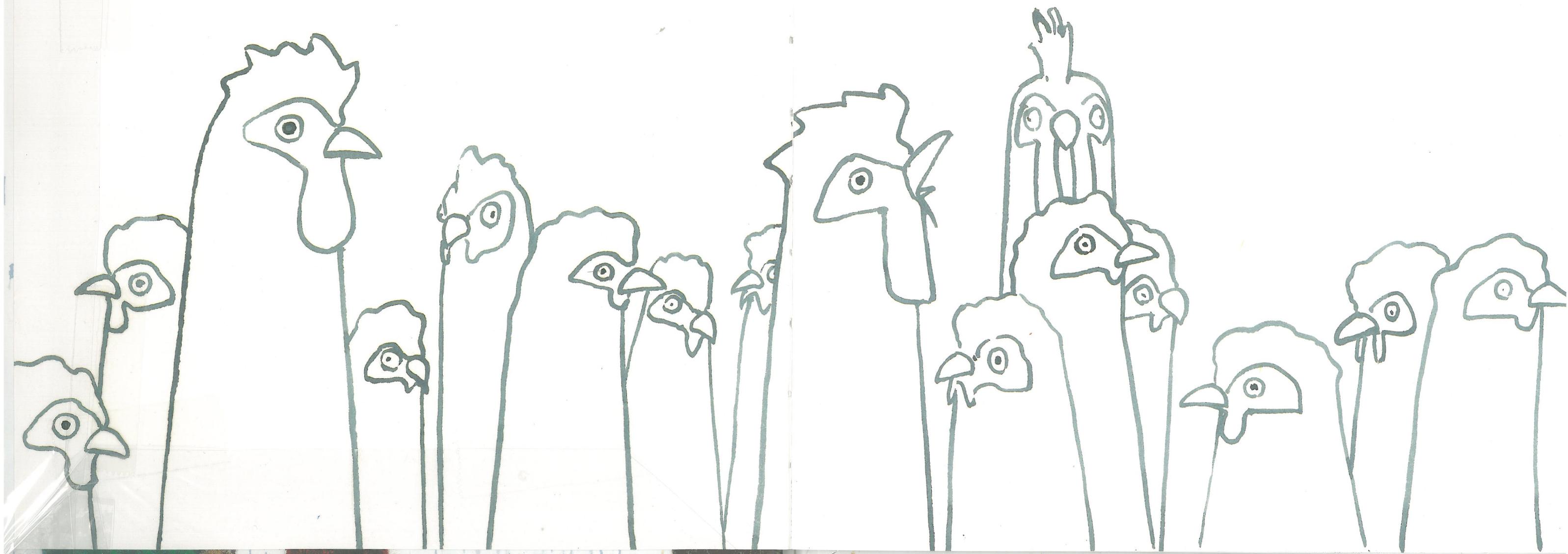
As pitas baixo a choiva

ee

As pitas baixo a choiva

ediciones embora

Colección: Fardel dos soños

As pitas baixo a choiva

Ricardo Carvalho Calero

Este relato foi publicado por vez primeira na revista Lar en 1952. A presente edición respecta integralmente a grafía empregada polo autor naquela ocasión.

© do texto: Herdeiras de don Ricardo Carvalho Calero

© das ilustracións: Alberto Toval

© desta edición: Edicións Embora, 2008

R/ Galiano, 63 - 1º. 15402 Ferrol

www.edicionsembora.es

Impreso en C/A Gráfica

Primeira edición: decembro 2008

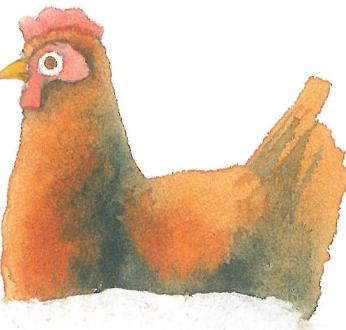
ISBN: 978-84-95460-94-3

Depósito Legal: C 4329-2008

As pitas baixo a choiva

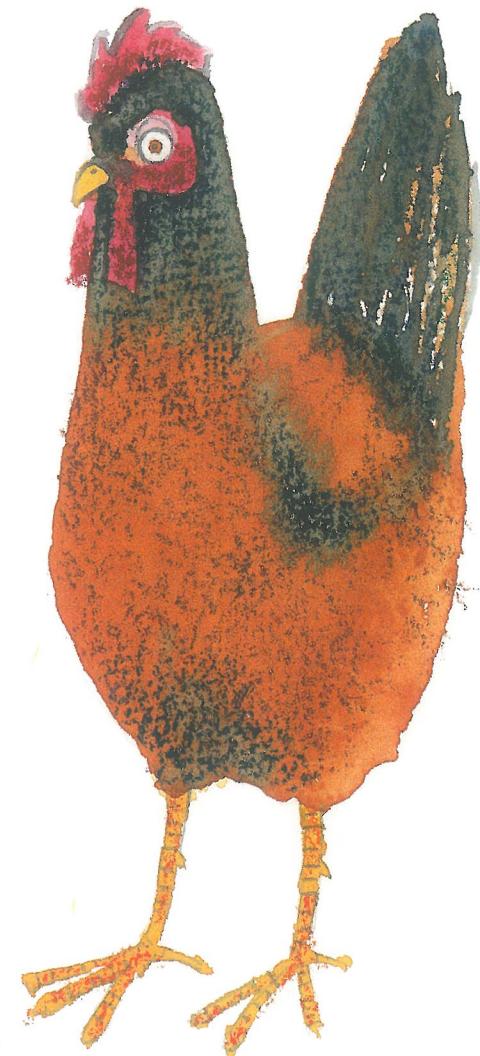
Ricardo Carvalho Calero

Alberto Toval

edicións embora

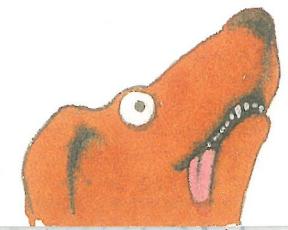
Non. Digades o que queirades, os galos non son agora tan fremosos como nos tempos da miña nenez. Os galos que hoxe vexo son brancos, grises; as cristas pequeneiras e moradas, as colas como de galiña, curtas, raquenas. Cando eu era un cativo, outros galos nos cantaban. Eran unhas aves ergueitas, lanzás, maxestosas. Cristas bermellas que pandiaban co pesadume, feros peteiros, ollos acesos, colo tornasolado de lene e fonxe prumaxe, podentes azas, esporas douradas; e a cola un chafarís de lumes e de sombras, con aquelas longas prumas, corvas como caxatos, como bágoos de pegureiros, de bispos orientás.

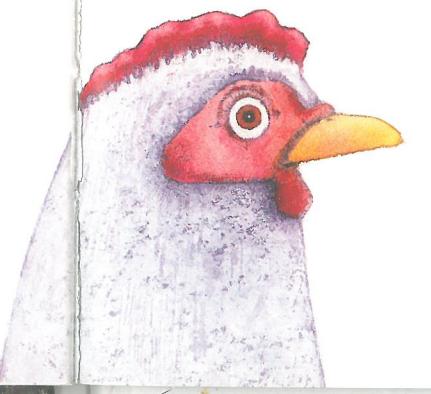
Algo de militar, de real, de pontifical había
n-aquiles galos. Capitáns de Frandes, príncipes
idumeos, arquimandritas siríacos: feitos todos
de lóstregos, de veludos, de arquivoltas, de arcos
da vella, de sol-pores, de roibéns. Así era o galo
máis antigo que lembro. Se vivira agora, tería
trinta e cinco anos de edade, cicáis. Reinaba no
curro de aquela casa onde pasabamos o vran.

O meu pai viña os sábados. Era novo, e nos
bicaba con ledicia. Merendabamos tostadas
de pan con manteiga e zucré. Tiñamos una
cabuxa tan garimosa e tenra que saía connosco
e ía tras de nós, como un cadeliño, pol-as
corredoiras, cando andabamos a cazar grilos.
Moito quería eu aos animás.

No curro pasaba unha grande parte do meu tempo ollando pra as galiñas. Víaas escarabellar na terra, en percura de vermes e miñocas. Botáballes o millo. Recollía os ovos que anunciaban co seu alporizado cacarexar. Cada ave tiña un nome posto por min, i eran tan estreitas as relacións antre min i elas que cheguéi a coidar que nos comunicabamos co pensamento, e sostiña longos diálogos mentás coas bulidoras pitas e o seu fremoso e acougado rei.

Unha ráfega de vento, de sócato, conmovéu o ar.
E unha nube moura esbaróu pol-o ceo. Laiáronse
as arbres docemente e axiña veóuse o sol. A
bouta azul fíxose gris e fría.

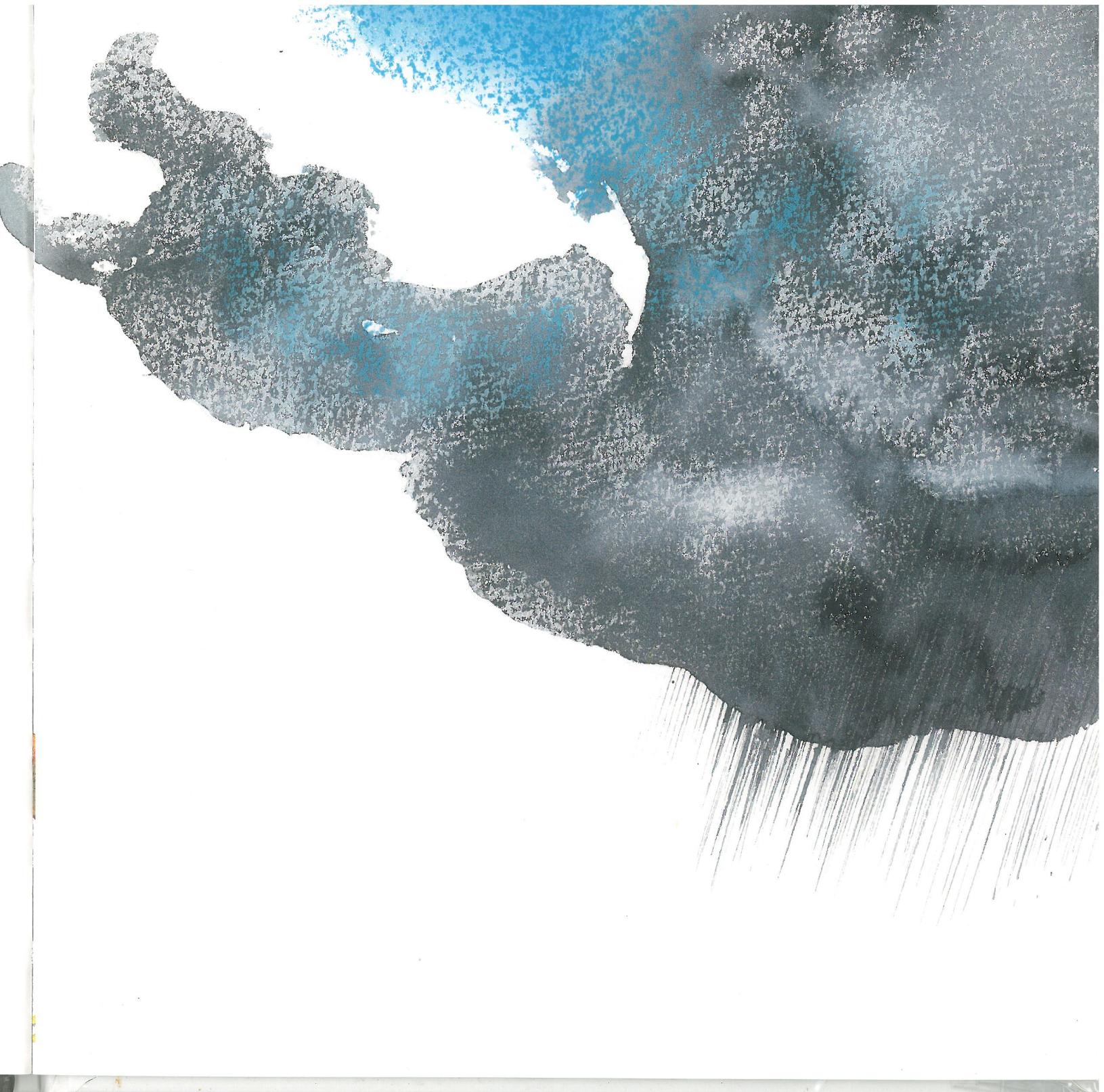
E a choiva comezóu a caer.

Era unha choiva de vran, torrencial, esmagadora.

A terra seca bebéu arelosamente as primeiras
ugas. Logo, encheita, rexeitóu beber máis.

Pozas e miudos regueiros xurdiron antre a lama.

Alampóu un lóstrego. Como se un carro de
patacas emborcara a sua cárrega, a rolar, pol-o
teito do ceo, o trono se escoitóu.

Non había poleiro acaroado ao curro.
Recollíanse as pitas pol-a noite dentro da casa,
n-un rocho axeitado. Aquela serán, detrás
de unha fiestra, eu ollaba chover. E de súpeto
vin as pitas. ¡Malpocadas! Coas colas baixas,
a chola afundida, arrechegadas ao muro, nos
recantos, esmaecidas, murchas, tristeiras, a
i-auga escorregaba por riba de elas, teimosa,
cruelmente.

Non o poiden aturar. Baixéi como un lóstrego e abríñlles a porta da casa. Mais as galiñas non se moveron. Chaméinas en van. "Churras, churras".— E saín ao curro, atafegado, pra adugar a grea a teito. Mais cando chegaba cabo de unha ave, ista fuxíame, e alongábase máis cada vez. Así, mollado eu mesmo ate non poder máis, púxenme a berrar e a chorar con moito desconsolo.

Na casa foi notada a miña maniobra. O meu pai
ordeóu dende a fiestra a miña retirada. Mais
¿cómo ía deixar que a i-auga apodrecera os
osos dos probes animás? ¿Cicaves os catarros,
as palmonías, o reuma non esistían pra as
galiñas? Meu pai decía que as súas prumas eran
impermeabres, pero isto non o podía eu creer.
Seguín correndo detrás das pitas, como tolo.

Entón a miña aboa saíu con un paraugas e pretendéu recollerme. Eu non a ouvía nen a vía, sempre a chorar e a correr tras das cativas aves. Axiña estiveron no curro a miña nai, as criadas, o meu pai, a miña tía, todos os paraugas da casa. Corría eu tras as pitas. Corrían os paraugas detrás miña. Ate que cambeóu a táctica da perseguizón.

Convencidos de que non regresaría a casa se as galiñas ficaban fora, os mores, escindidos en patrullas, adicáronse a cazar as aves. Pouco a pouco, mentres a choiva apouvigaba os paraugas, as galiñas foron caíndo nas mans das persoas e foron sendo postas ao abrigo. Moito nos dou que facer o galo. Por fin, a miña aboa atinxíuno pol-a cola. Mais ao se tirar a il, esbaróu e caéu. Ficou a carón do chan con todo o corpo. Perdéo o paraugas, pero non perdéo o galo. Só entón, xa ceibes da choiva os animaliños, acollínme a teito eu, e todos os que interviran na cazata.

Malia os paraugas, estabamos todos
mollados como pitos.

Glosario:

Arquimandrita: Superior dunha comunidade monástica dos cristiáns orientais.

Azas: Ás, extremidades superiores das aves.

Bágoos: Báculos, bastóns, caxatos.

Chafarís: Fonte cun ou máis pichos por onde sae a auga a chorro.

Fonxe: Branda, mol, esponxosa.

Idumeos: Naturales do antigo reino de Idumea, entre Xordania e Israel.

Lanzás: Espigadas, dereitas como en forma de lanza, empertegadas.

Lene: Brando, leve

Pandiaban: Inchaban, inflamaban.

Pegureiro: Persoa que coida o gando.

Podentes: Poderosas, fortes.

Raquenas: Pequenas, ruíns, mesquiñas, escasas.

Roibéns: (de ceos) arroibados, tirando a vermellos, avermellados.

